

DECIZIE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de depus de Primarul General al municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 23 noiembrie 2018, AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 17 septembrie 2018, s-a adresat Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu o cerere privind elaborarea și eliberarea certificatului de urbanism informativ pentru terenul cu nr. cadastral xxxxx din mun. Chișinău, sectorul Ciocana, str. Ginta Latină.

A relatat că prin răspunsul din 1 octombrie 2018 cu nr. 21/7652 al Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” a fost informată că cererea nu poate fi satisfăcută, deoarece nu au fost prezentate actele ce ar confirma drepturile sale patrimoniale în privința imobilului sus enunțat.

A menționat că la data de 22 octombrie 2018, AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” a depus o cerere prealabilă Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare și Primăriei mun. Chișinău prin care a solicitat elaborarea și eliberarea certificatului de urbanism informativ pentru terenul cu

nr. cadastral xxxxx din mun. Chișinău, sectorul Ciocana, str. Ginta Latină, precum și repararea prejudiciului în mărime de 100 000 euro, cauzat prin refuzul neîntemeiat de elaborarea și eliberare a acestui certificat.

A indicat că prin răspunsul din 1 noiembrie 2018 cu nr. 21/8674 a Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” a fost înștiințat despre respingerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism informativ, iar Primăria mun. Chișinău nu a dat nici un răspuns la cererea prealabilă din data de 22 octombrie 2018.

A opinat că pentru obținerea certificatului de urbanism informativ, nu este necesară prezentarea actelor ce ar confirma drepturile patrimoniale asupra imobilului pentru care a fost solicitat certificatul de urbanism informativ, iar refuzul autorităților pârâte au cauzat un prejudiciu în mărime de 100 000 euro, fiind privată de posibilitatea de a cunoaște regimul juridic, tehnic, arhitectural-urbanistic al terenului respectiv.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 16, art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019).

A solicitat obligarea Primăriei mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare să elaboreze și să elibereze AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” certificatul de urbanism informativ pentru terenul cu numărul cadastral xxxxx amplasat în mun. Chișinău, sectorul Ciocana, str. Ginta Latină și încasarea în mod solidar de la pârâți a prejudiciului în mărime de 100 000 euro, deoarece reclamantul a fost privat de posibilitatea de a cunoaște regimul juridic, tehnic, arhitectural-urbanistic al terenului respectiv.

Prin hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea, fiind obligată Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare să elaboreze și să elibereze pe numele AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8”, certificat de urbanism informativ pentru terenul cu numărul cadastral xxxxx din mun. Chișinău și s-a încasat în mod solidar de la Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare în contul AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” prejudiciul moral în mărime de 1 000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La 12 martie 2019, Primarul General al mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Primarul General al mun. Chișinău.

La 30 ianuarie 2020, Primarul General al mun. Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și pasibile de casare pe motivul interpretării eronate a legii.

A obiectat că instanța de apel a analizat și apreciat doar argumentele invocate de către intimat, lăsând fără apreciere argumentele prezentate de reprezentantul Primarului General al mun. Chișinău, or art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale statuează că instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze deciziile încât să permită exercitarea

efectivă a dreptului la casație, să nu lase părțile într-o stare de incertitudine și să nu creeze impresia că nu au fost auzite (Cauza Hirvisaari contra Finlandei, § 31. Garcia Ruiz contra Spaniei, §26, Helle contra Finlandei, § 59 și 60, cauza Șarban contra Moldovei, nr. 3456/05 din 04 octombrie 2005 și cauza Flux contra Moldovei nr. 287002/03 din 20 noiembrie 2007).

A remarcat că prin decizia recurată au fost încălcate prevederile art. 241 alin. (5) CPC, or instanța în motivarea sa nu indică faptele constatate, probele și concluziile pe care își întemeiază hotărârea emisă.

A accentuat că calitatea hotărârii contestate contravine Avizului nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești.

Având în vedere prevederile art. 9 alin. (1) CPC, a evidențiat că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată a apărut doar interesele reclamantului motivând hotărârea în mod arbitrar, astfel încălcând art. 6 pct. 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale care prevede dreptul oricărei persoane la un proces echitabil: „Orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege[...]”.

A explicat că verificând informația din registrul bunurilor imobile ce se referă la terenul cu nr. cadastral xxxxx, s-a constată că dreptul de proprietate asupra terenului este înregistrat după municipiul Chișinău în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/66-3 din 28 decembrie 2004 și art. 42 Cod funciar.

Cu referire la prevederile art. 9, art. 10, art. 42 din Codul funciar, a remarcat că potrivit contractului de arendă funciară nr. 4432/2005 din 12 august 2015, terenul cu numărul cadastral xxxxx a fost transmis în arendă Uniunii conducătorilor auto din Republica Moldova, termenul contractului fiind stabilit pentru o perioadă de 5 ani.

Ulterior, între Uniunea conducătorilor auto și SRL „Galsam-service”, a fost încheiat contractul de societate civilă nr. 1/29 din 29 martie 2007.

La 15 mai 2013, între administrația publică locală și Uniunea conducătorilor auto a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 6166/2013, termenul contractului fiind stabilit pentru o perioadă de 5 ani.

Prin urmare, a obiectat că AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” nu dispune de careva drepturi asupra terenului litigios, inclusiv și nici asupra construcțiilor amplasate pe acesta și corespunzător nu este în drept să solicite eliberarea certificatului solicitat.

A mai menționat că prin răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare din 1 noiembrie 2018, AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” a fost informat despre prevederile Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 9 iulie 2010 și Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizare a lucrărilor de construcție aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 1469 din 30 decembrie 2016, care definesc noțiunile principale, scopul și modalitatea eliberării actelor permissive, precum și solicitanții care sunt în drept să le obțină.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În temeiul art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 decembrie 2019, dar date care ar confirma notificarea recurentului, la dosar lipsește.

Astfel recursul depus la data de 30 ianuarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost numită examinarea recursului depus de Primarul General al mun. Chișinău în complet de 5 judecători.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Prin prisma art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Actele cauzei denotă că AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” înaintând acțiunea în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, a solicitat obligarea Primăriei

mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare să elaboreze și să elibereze AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” certificatul de urbanism informativ pentru terenul cu numărul cadastral xxxxx amplasat în mun. Chișinău, sectorul Ciocana, str. Ginta Latină și încasarea în mod solidar de la pârâți a prejudiciului în mărime de 100 000 euro, deoarece reclamantul a fost privat de posibilitatea de a cunoaște regimul juridic, tehnic, arhitectural-urbanistic al terenului respectiv.

Fiind învestită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea, a obliga Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare să elaboreze și să elibereze pe numele AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8”, certificat de urbanism informativ pentru terenul cu numărul cadastral xxxxx din mun. Chișinău și a încasa în mod solidar de la Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare în contul AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” prejudiciul moral în mărime de 1 000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Judecând apelul declarat de către Primarul General al municipiului Chișinău, instanța de apel a considerat că acesta urmează a fi respins.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele recursului și prevederile aplicabile la caz, instanța de recurs reține că decizia instanței de apel, este una nemotivată, astfel soluția dată în acest sens este incertă, neavând putere de convingere, respectiv nu poate fi menținută.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 2 din Legea autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 9 iulie 2010, potrivit căruia în sensul prezentei legi noțiunea de „certificat de urbanism informativ” semnifică act cu caracter facultativ, eliberat de către emitent, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) elementele ce caracterizează regimul juridic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, necesar în cazul vânzării-cumpărării, dării în arendă, dezmembrării, parcelării, comasării, partajării, moștenirii terenului destinat construcției sau a imobilului în care se preconizează lucrări de reconstrucție, precum și în cazul apariției unor litigii patrimoniale.

Astfel, în condițiile normei citate este de înțeles că pentru eliberarea certificatului de urbanism informativ urmează a fi stabilită necesitatea eliberării acestuia, or legea prevede expres cauze în care acesta se eliberează solicitantului (beneficiarului).

Iar în aceste condiții, instanța de recurs constată că concluziile instanței de apel reflectate în decizia recurată sunt lipsite de certitudine, deoarece derivă din examinarea superficială a împrejurărilor ce permit constatarea existenței sau lipsei temeiurilor de eliberare a certificatului de urbanism informativ.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a supus unei analize minuțioase și nu a stabilit faptul pentru ce a trebuit reclamantului AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” certificatul în cauză, circumstanță care necesită a fi clarificată, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cerinței AO „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” de elaborare și eliberare a certificatului de urbanism informativ.

Aici, instanța de recurs ține să menționeze că, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Sub aspectul celor relatate se constată că decizia instanței de apel nu conține o soluție clară la care s-a ajuns, astfel instanță de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din considerentele arătate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Primarul General al municipiului Chișinău.

Se casează integral decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Investitorii Casei cu Stele din str. Ginta Latină 8” împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru